

Сананың жаңғыруы – мемлекеттің нығаюы

*Алтынбек Нухұлы, Павлодар мемлекеттік педагогикалық институтының
ректоры*

Армысыздар ардақты зиялы қауым, әріптестер мен қонақтар! Құрметті Болат Жұмабекұлы!

Ұлы Дала Елінде Тәуелсіздіктің баяндылығын көріп, жұлдызы жарқыраған Мәңгілік Ел болу үшін Мемлекеттің нығаюы - сананы жаңғыртуға арналған Елбасы бағдарламасын - білім беру жүйесіндегі негізгі идеологияға айналдыру басты мақсаттың бірі деп ойлаймын.

Бүгінгі таңда ұлттық құндылықтар мәселесі басты трендке айналып отыр. Бұл жолда білімнің тұнығымен сусындап, соңғы үлгідегі озық технологиялардың тілін меңгерген жас ұрпақты ұлттық салт-дәстүр, әдет-ғұрып бойынша тәрбиелеу арқылы қазақстандық брендті алға шығаруымыз керек деп санаймын.

Әрине, Туған жер бағдарламасына арналған конференцияда Ұлттық идеологияның негізі - рухани іргетасымыз - өз тілімізді, төл мәдениетіміз бен салт дәстүрлерімізді әспеттеп, жас ұрпаққа, бүкіл әлемге насихаттау, заман талабына сай іскерліктің озық тәжірибесі мен жаңашыл жолын үйрету көкірегі нұрлы, санасы сәулелі студенттерге сапалы білім арқылы серпін беру, ұлтжандылықты дамыту үшін саналы тәрбиеге екпін беру бізге, ЖОО-ның басшыларына зор жауапкершілік артады.

Кешенді түрде сараласақ, қоғамымыз білім, тәрбие, мәдениет жағынан жаңа деңгейге көтерілетіні сөзсіз. «Тарихты білу – білімділіктің белгісі, әдебиетті білу – мәдениеттіліктің белгісі» - дейді данышпандар даналығы. Ендеше, Алаштың сом асылдарын, ұлы рухты батыр бабаларымызды атауға да аузымыз буылған адыра заман артта қалғанына тәубе дей отырып, ел аузындағы сол тарихты жиыстыру – Туған өлке және келер ұрпақ алдындағы аманаттық, перзенттік парызымыз деп білемін. Ендеше, сол тарих кенін, туған жер тарихын алтын шыққандай, белден қазып, қопаруымыз керек! Бұл - жүректің көзі, тілектің сөзі.

Сегодня все собравшиеся в этом зале представители государственных и общественных организаций, творческой и педагогической интеллигенции, представители самых различных слоев населения, все мы с вами – созидатели единой казахстанской платформы, соединяющей горизонты прошлого, настоящего и будущего. Поэтому предложенный Национальной комиссией Концептуальный подход к реализации программы «Туған жер» стал комплексным и сбалансированным путеводителем не только для нас, представителей системы образования, но и для всего казахстанского социума. Разработанный алгоритм модернизационных преобразований обозначил четкие цели, задачи и приоритеты, делая акцент на необходимости модернизации сознания каждого казахстанца, на готовности каждого жителя страны адаптировать свои жизненные стратегии для прогресса страны в целом.

Программа «Туған жер» призвана консолидировать все казахстанское общество, ведь вне зависимости от национальной принадлежности, у каждого из вас, сидящего в этом зале, на карте Павлодарской области есть самый дорогой уголок на Земле, который зовется малой родиной.

Да, сегодня мы можем подготовить программы «Туған жер» и отрапортовать об этом, составить цикл самых блестящих лекций с экскурсом вглубь истории, но, если в таких делах не будет участвовать наше сердце, наша душа, то все будет пустой тратой времени и средств.

Қадірлі әріптестер! Тәңірдің берген талантын, әлемге әйгі ететін – тер төккен ерен еңбегің – дегім келеді. Соның нышанын Қазақ Елінің мақтан тұтар жастарымыздан да көрудеміз.

Ничто не сплачивает нацию сильнее, чем культура. Вспомним, с каким напряжением мы следили за выступлением в Китае нашего Димаша Кудайбергена, который по предложению Президента первым включен в проект 100 новых лиц Казахстана. Самые сильные эмоции вызывали у нас, когда он исполнял на сцене песни на разных языках, особенно на родном - казахском языке.

Знание обычаев, традиций, истории народа невозможно без знания его языка. Только через язык можно познать культуру этноса. С русским языком и русским народом тесно связана история Великой степи. Естественно, этот язык мы не должны забывать. Русский язык нравится нам, казахам. Но это не повод не учить казахский язык.

Өткен айда Алматының мұсылмандар зиратында жерленген жаны қазақ Герольд Бельгердің басына гүл қойып, тәу еттім. Известный писатель, знаток русского, немецкого и казахского языков Герольд Бельгер, говоря о богатстве и выразительности казахского языка, отмечал, что 4 тома «Словаря» Даля вмещают в себя 200 тысяч слов, а 10-томник казахского толкового словаря содержит 2,5 миллиона слов. К сожалению, многие из них мало используются. Действительно, богатый, красивый язык. Не все современные казахи об этом знают, но знать бы надо.

В связи с этим инициативу Акима области Болата Жумабековича начинать обучение государственному языку в Павлодарской области с детского сада считаю очень своевременной и способной вернуть в лоно родной культуры многих детей, которые не по своей вине утратили язык своих предков. Поэтому, как отметил Елбасы Нурсултан Абишевич Назарбаев, «Мы будем следовать принципу развития государственного языка как основы консолидации общества, а трехязычия - как главного условия конкурентоспособности нации».

В Павлодарском государственном педагогическом институте разработан План по реализации задач программы «Туған жер», который содержит 100 конкретных мероприятий.

Мы поддерживаем идею создания в структуре казахстанских вузов центров «Ұлттық құндылықтар орталығы», направленных на популяризацию в студенческой среде национальных духовных ценностей для сохранения национального кода.

Ставя перед собой задачу вхождения в сообщество передовых государств, мы должны быть открыты, понятны, признаны и одобрены для других. Нас должны знать, понимать нашу ментальность – особенности гостеприимства, душевности, щедрости, толерантности, миролюбия, веротерпимости. Поэтому необходимо создавать центры по популяризации национальных ценностей, широко транслировать особенности сознания казахского народа.

Сөз реті келген соң айтарым, туристік жолдамамен шетелдіктер келсе 3 тілде жазылған ұлттық құндылықтарымызды насихаттайтын кітапшаларды шығаруды да қолға алу керек деп білемін.

Құрметті Болат Жұмабекұлы! Сіздің бастамаңызбен жасалған Баянауыл туристік маршрутының алғашқы жобасының сәтті өткені бәрімізді қуантады. Сонымен қатар Баянауыл өлкесін дамытуға бөлініп жатқан қаражаттың да Сіздің арқаңызда іске асып жатқаны – ертең ел болып ризашылығын білдіретін, ізің ісімен қалдыратын, Туған жерге деген ыстық ықыластың нәтижесі деп білеміз.

Елжандылық, ұлтжандылықтар осыдан басталады. Өз туған жеріңді сүймесең, оған ішің ашымаса, жалпы Қазақстанды қайтіп сүймексің? Бұның бәрін сырттан келіп, біреу жасап бермейді...

. «...Қазақ «Туған жерге туыңды тік» деп бекер айтпаған. «Туған жер» дегеніміздің өзі, тұтастай айтқанда, республикамыздың аумағы - Ұлы Дала елі. Туған жерді түлетумен Өлкетану жұмыстарын сәтімен жүргізер болсақ, онда облыс орталықтарындағы Жоғары оқу орындарының оқу бағдарламаларына «Өлкетану» пәнін енгізіп, сол өлкенің тарихын, табиғатын, географиясын, археологиясын, ономастикасын, демографиясын, экологиясын, осылардан шығар руханиятын түбегейлі, қопара зерттеуді қолға алу керек. Бұл тәлтума оқулықтар туындатуға мұрындық болатыны сөзсіз. Сондай-ақ, бұған «100 жаңа есім» жобасының өңірлік нұсқасы да енер еді.

Құлақтан кіріп, бойды алар сөздер легімен, семіп қалған күре тамырдың бүлкілдеуіне ат салысу, іс-әрекетпен нәтиже беру – әрбір қазақтың абзал борышы, бұлжытпас міндеті. Тек айтарым, қамшыны қатты сілтесең, ұшы өз көзіңе келіп тиюі мүмкін екенін ескеріп, абайлайық! Мүмкіншілік туды деп белден баспайық! Байыппен, сабырмен, Абай атамыз айтпақшы «Ақырын жүріп анық басып», өркениетті түрде іс-әрекет жасауымыз керек! Осы уақытқа дейін басқа ұлттардың қамын ойлап келген қарға тамырлы қазаққа да кезек келген шығар. Сондықтанда біздің облысымыздағы Қазақстан халқы Ассамблеясының атқарар шаруасы өте қомақты болу керек деп есептеймін.

Коллектив Павлодарского государственного педагогического института активно занимается подготовкой к изданию книг об известных общественных и государственных деятелях нашего края, внося свой вклад в развитие региональной истории. Но страницы этой истории ни одному из нас в одиночку не осилить. Поэтому очевидна необходимость и своевременность создания регионального проектного офиса, в котором каждой структуре, каждой организации будет отведено свое поле деятельности. Такой масштабный подход, уверен, обернется приходом в науку многочисленной и талантливой генерации молодых ученых. Возможно, кто-то из сидящих в этом зале студентов станет одним из них.

Перед моими коллегами, учеными в области общественных и гуманитарных наук сегодня открываются поистине большие профессиональные и научные возможности.

Нам предстоит много работы. Каждому найдется дело. Но от наших совместных усилий и согласованности, от нашего неравнодушия в реализации перечисленных проектов и программ зависит будущее нашей Родины, укрепление Независимости нашего государства, несокрушимость нашего дома и благополучие семьи каждого из нас. Желаю всем удачи в реализации этих планов.

Рахмет!